A°. 1857. N°. 21.

ZATURDAG 24 JANUARIJ.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

UTRECHT 24 Januarij.

De mededeeling van den *Moniteur* omtrent Neufchatel, waarvan wij gister reeds berigt gaven, en de hoop, die in dat officiëel schrijven zoo bepaald wordt uitgedrukt, dat de zaak tusschen Pruissen en Zwitserland geheel overeenkomstig de waardigheid en belangen der beide landen zal worden geregeld, geeft den waarborg, dat — wat men ook thans moge zeggen van moeijelijkheden, die nog ontstaan zullen en van de vrees, die in Zwitserland veld wint, dat Pruissen misschien aan de onafhankelijkheids-verklaring van Neufchatel onaannemelijke voorwaarden zou kunnen hechten — die zaak stellig goed in orde zal komen.

Voor 't oogenblik is het dus van meer gewigt het oog te vestigen op Engeland, waar niet alleen binnenlandsche moeijelijkheden, met name de zaak der inkomsten-belastingen, maar ook vooral de buitenlandsche zaken de aandacht der natie zeer bezig houden, en der regering in moeijelijkheden kunnen brengen, die bij het hervatten der Parlementaire werkzaamheden, nog in meerdere mate dan thans al hare krachten zal vereischen, om zich staande te houden. Reeds gister is er gewaagd van pogingen, die het Britsche kabinet deed, om zich te versterken. In hoe verre die zullen slagen is niet te voorzien.

Intusschen worden er belangrijke tijdingen uit Perzië en China ontvangen, gelijk onder Londen blijkt; in Perzië maakt de Schach van den oorlog met Brittanje een heiligen oorlog, terwijl de Engelschen inmiddels Bushire en het eiland Karack in bezit hebben genomen. — In China houden *Yeh* en de inwoners van Kanton den tegenstand vol; maar van den anderen kant schijnen zoowel de Franschen als de Amerikanen deel aan de vijandelijkheden te nemen. De faktorijen der Europeanen schijnen door de Chinezen te zijn in brand gestoken, en die bezittingen heeft men niet kunnen redden. Maar daardoor schijnt ook het lot of liever de vernietiging van Kanton misschien beslist. Met belangstelling ziet men zeker met ons de bijzonderheden te gemoet van den strijd die daar wordt gestreden, en die aan den handel zooveel nadeel berokkenen en met zoo veel schatten zooveel menschenlevens weder kosten kan.

Omtrent de ontvangst den Keizer van Oostenrijk te Milaan bereid, verneemt men, dat die noch zoo hartelijk is, als de Weenerberigten willen doen gelooven, noch zoo koel als de Turyner bladen wenschen. Ze is wat men kon verwachten, en de keizer is dus tevreden.

Te Madrid is het steeds rustig; men zal onder Madrid zien, dat de Kortes tegen den 1. Mei zijn bijeengeroepen; de ministers beloven veel, wat de geestelijkheid tevreden en het volk rustig kan maken. Men mag wenschen, dat nu althans geene omwentelingen op nieuw Spanje's toestand zullen verergeren, maar dat de orde zal gehandhaafd blijven, al moge de vrijheden ook al niet zoo zijn, als men die mogt hopen.

Gister hebben we in zake de Sondtolkwestie gesproken van moeijelijkheden. Thans wordt er door de *Köln. Ztg.* berigt, dat, na eene korte staking der zittingen, de konferentie er in geslaagd is alle moeijelijkheden van eenige beteekenis uit den weg te ruimen; over de betalingstermijnen der schadevergoeding zou Denemarken met elke mogendheid afzonderlijk overeenkomen.

— Z. M. heeft benoemd: tot president der arrond.-regtbank te Amsterdam, jhr. mr. *D. Rutgers van Rozenburg*, thans vice-president derzelve regtbank, en tot vice-president der arrond.-regtbank te Amsterdam jhr. mr. *C. Dedel*, thans regter in die regtb.

— Bij kon. besl. zijn bij het Dep. van Buitenl. Zaken bevorderd: tot kommies, de heer mr. *H. A. van Dijk*, thans adjunkt-komm.; en tot adj.-komm. de heer *M. L. van Deventer*, thans 1. klerk.

— Bij besluit heeft Z. M. goedgevonden tot burgemeester der gemeente Weert, op nieuw te benoemen *A. L. W. H. Bloemarts*, met magtiging om gelijktijdig de betrekking van notaris te blijven bekleeden.

— Bij Z. M. besluit is de heer *H. C. Wilmans*, erkend als konsul van Pruissen te Batavia.

— Het heeft Z. M. den Koning behaagd tot ridder der orde van de Eikenkroon te benoemen, den heer *Fraquinet*, advokaat te Maastricht, die zich onderscheiden heeft door zijne studiën en werken over de archæologie van Limburg en door zijne ijverige bemoeijingen ten behoeve van den landbouw in dat gewest.

:— Eerstdaags zal er in de residentie weder eene groote soirée bij H. M. de koningin moeder worden gehouden.

:— H. K. H. prinses *Frederik*, die sedert eenige weken eenigzins ongesteld is geweest, heeft gister voor den eersten keer weder HD. gewonen wandelrid gedaan.

*— Omtrent het ontwerp van wet op het lager onderwijs ontvangen wij heden uit 's Hage het volgende belangrijke berigt:

„Men wil weten, dat het wets-ontwerp op het lager onderwijs, zoo als het nu is gewijzigd, thans bij den Raad van ministers in overweging is. Het denkbeeld van den laatstelijk afgetreden minister van Binnenlandsche Zaken, volgens hetwelk de Staat de meeste kosten van het onderwijs zou dragen (en welke kosten, naar men verzekert, op drie millioen gulden werden geraamd), moet thans opgegeven zijn. Men voegt er bij, dat, naar het thans opgemaakte ontwerp, aan het lager onderwijs de strekking zou worden gegeven tot bevordering van Zedelijk-Christelijke deugden.

„Bij het Topografiesch bureau zijn gedrukt de hoofdbepalingen van het ontwerp *van Reenen* en van het ontwerp *Simons*, die tegen elkander waren overgesteld, om de punten te kunnen beschouwen. Er werden 25 exemplaren gedrukt, om aan de ministers en de leden van den Raad van State te worden rondgedeeld."

*— Een onzer vrienden zond ons, dezer dagen, een brief toe, die nagenoeg geheel over een letterkundig onderwerp liep, dat waarschijnlijk voor velen, met ons, van hoog belang is. Wij verzochten den geachten schrijver dier letteren, of van zijn door ons zoo zeer gewaardeerden brief voor ons Dagblad mogt worden gebruik gemaakt, met weglating, natuurlijk, van wat er partikuliers in voorkwam. In ons verzoek is door hem toegestemd, en zoo kunnen wij dan den bedoelden brief, gedeeltelijk reeds in ons Nommer van heden opnemen. De rest zal nader volgen.

— Dezer dage is door den Koning vastgesteld, de uniform-verandering voor de officieren der artillerie, magazijnmeester zijnde, namelijk: in plaats voor den tot dusverre gedragen rok een korte jas van donkerblaauw laken, overeenkomstig het bestaande model bij het wapen der infanterie, doch met de gewone artillerie-knoopen en zwart fluweelen kraag; voorts de overige kleeding en wapening als de officieren bij de regementen vesting-artillerie, doch de laarzen zonder sporen. De uniform voor de magazijn meesters der artillerie, geene officieren zijnde, is als voren omschreven; doch de korte jas zonder epauletten en passanten; in plaats waarvan de kraag omboord zal wezen met een smal borduursel en aan weêrszijden voorzien van drie gouden lissen, volgens het model, vastgesteld voor de fortifikatie-opzigters der 1ste klasse.

— Bij de herstemming voor een lid der Staten van Noord-Holland, in het hoofd-kiesdistrikt Edam, zijn van de 325 geldige stemmen uitgebragt 187 op den heer *J. G. Versteeg*, en is deze alzoo benoemd; de heer *A. Sligcher* heeft 138 stemmen erlangd.

— De algemeene kerkeraad der Ned. Herv. gemeente te Haarlem heeft eergister eene beroeping uitgebragt op den heer *B. ter Haar Romeny*, predikant te Gouda.

— In de Wale kerk treedt morgen voor de gemeente op de heer *Laatsman*, kand.; bij de Evang.-Lutherschen morgen ochtend Prof. *Domela Nieuwenhuis* en bij de Remonstranten de heer *A. A. Stuart*, pred. te Amsterdam.

— Omtrent de aankomst van de met het schip Zalt-Bommel naar de Kaap de Goede Hoop vertrokken jongelieden, deelt de *Rott. Ct.* het volgende mede, getrokken uit de Kaapsche Courant van 22 November:

„Zondag kwam alhier aan de Hollandsche bark Zalt-Bommel, kapt. *Juta*, met 93 jeugdige emigranten, waarvan 28 jongens en 8 meisjes alhier blijven, terwijl 45 jongens en 12 meisjes naar Graaf-Reinet gaan. Dingsdag morgen omstreeks 10 ure landden zij aan het middenhoofd, en werden door eenige heeren uit de kommissie aan het hoofd ontvangen. De kinderen gingen daarna in optogt, twee aan twee, naar den goevernementstuin, vergezeld van den onderwijzer *Jongeneel* en eenige anderen, die het toezigt over de kinderen aan boord gehad hadden. Zoodra was niet het laatste kind den goevernementstuin binnengekomen, of de meester deed het „*Wien Neêrlands bloed door de aderen vloeit*" aanheffen, hetwelk een bijzonderen indruk op de daarbij zijnde toeschouwers maakte; daarop zongen zij „*God save the Queen*," met Hollandsche woorden. Inmiddels was de optogt den botaniesche tuin genaderd en trok het hek binnen, alwaar de meester hen weder liet zingen, waarna zij zich in dien tuin eenigzins verlustigden. Vele inwoners waren inmiddels gekomen, om deze kinderen te zien.

„Gisteren morgen ten 9 ure waren de jeugdige emigranten, voor de Kaapstad en omstreken bestemd, in de groote kerk bijeengebragt, en nadat de onderscheidene personen, die om hen hadden gevraagd, opgekomen waren, werden beide, de aanvragers en de emigranten, in de konsistoriekamer vergaderd. Alvorens tot de verdeeling over te gaan, deed de heer *O. J. Truter*, sekretaris der Kommissie, eene hartelijke toespraak, waarin hij de jeugdige emigranten welmeenend verwelkomde en hun toewenschte, dat zij nuttige leden der nieuwe maatschappij worden mogten, en tevens de inwoners, die ten dienste dezer jeugdige personen gevraagd hadden, op het harte drukte, dat de ouderlijke zorg, die dezen misten, door hunne zorgen mogten vervangen worden, en dat zij er zich vooral op mogten toeleggen een goede christelijke zin bij hen op te wekken.

„De Spr. bragt daarna in hartelijke taal hulde aan de kommissie in Nederland, voor hare bemoeijingen in deze zaak en aan den bevelhebber van den Zalt-Bommel, voor de zorg aan de jongelieden gedurende den overtogt besteed. Daarna ging men over tot het verdeelen der onderscheidene jongens en meisjes en tot het teekenen der kontrakten, bij welke gelegenheid het opvallend was, dat van de eerste tot

de laatste hunne eigene namen geteekend hebben, en vele in een schrift, waarover een kantoorklerk zich niet zou behoeven te schamen.

„Na eenig verwijl zal de Zalt-Bommel met de overige 57 jongelieden naar de Algoabaai stevenen, om hen aldaar te Port Elisabeth te ontschepen, van waar de sekretaris der Graaf Reinetsche kommissie hen met de noodige wagens naar Graaf Reinet zal overbrengen."

*— Onder dagteekening: Meppel, 23 Jan., schrijft men ons: De scheepvaart zal weldra weder algemeen in vollen gang zijn; gisteren zijn hier dan ook van verschillende kanten voor het eerst na den vorst weder onderscheidene beurtschepen en trekschuiten aangekomen, die nu geregeld de dienst kunnen blijven voortzetten. Dit bragt al dadelijk eene aanmerkelijk vermeerderde levendigheid op de markt alhier; de aanvoer van vette varkens was vooral buitengewoon groot, doch deze moesten voor vrij aanmerkelijk verminderde prijzen worden verkocht; zij konden ruw gemiddeld niet meer gelden dan 21 à 22 cts. het halve Ned. pond; de prijzen van rogge en boter waren bij gragen handel hooger.

In het belang van handel en scheepvaart kunnen wij ook berigten, dat gisteren reeds de Zuiderzee voor de scheepvaart geopend is, en zagen wij er reeds eenige schepen uit Holland door komen, waaronder ook een beurtschip, zonder door het ijs gehinderd te zijn. Vele schippers maken zich hier thans gereed om in de volgende twee eerste weken met het varen aan te vangen, waardoor in vele Drentsche plaatsen weder levendigheid en drukte zal ontstaan, en aan menig huisgezin werk en brood zal worden verschaft.

— Als een bijzonder voorbeeld van een talrijk nakroost vermeld de *Leew. Ct.*, dat dezer dage de hoogbejaarde *Trijntje Geerts van der Leij*, weduwe van *Koop Roels van der Velden*, te Rottevalle, algemeen bekend onder den naam van de goede oude *Trijntje-moei*, bij haar overlijden heeft nagelaten: 10 kinderen, 10 aangehuwde kinderen, 50 kleinkinderen 10 aangehuwde kleinkinderen en 22 achterkleinkinderen, te zamen 102 personen. Wanneer men hierbij in het oog houdt, dat het stok oude moedertje, ofschoon in de nederigste omstandigheid verkeerende, zich evenwel hoogst gelukkig gevoelde, omdat al hare nakomelingen in hunne verschillende werkzaamheden als vlijtige, oppassende menschen bekend staan, dan mogt zij zich zeker, op haar ouden dag, wel te regt in den waren zin des woords beroemen op het bezit van een gezegend kroost.

— Uit Arnhem wordt van 22 Jan. geschreven: In den nacht van Maandag op Dingsdag jl., is in de nabijheid van Babberik, een seinwachter van den Rijnspoorweg door den spoortrein overreden. De ongelukkige was dadelijk vermorseld. Men vermoedt, dat hij te digt bij het spoor moet hebben gestaan, of gemeend heeft dit nog tijdig te kunnen oversteken.

— Uit Luxemburg wordt geschreven, dat de groote handschoenfabriek, van den heer *Schmit*, door den brand geheel is vernield. De schade wordt op 80 à 100,000 franks begroot.

*— De verdienstelijke *Gericke*, van wiens overlijden eergister met een paar woorden is melding gemaakt, was nog geen 60 jaren oud. De studie van het Javaansch is zeer veel aan hem verpligt. Bij de oprigting van het Javaansch Instituut te Soerakarta stond *Gericke* aan het hoofd dier inrigting, en, onder de bekwame élèves aldaar gevormd, behoorde *Cornets de Groot*, wiens grammatika later door Prof. *T. Roorda* is uitgegeven. De bijbelvertaling van *Gericke* in het Javaansch is een arbeid, welken den schrijver steeds zal doen rangschikken onder de hoogverdienstelijke arbeiders in eene taal, welke tot op *Gericke*, geen wetenschappelijke beoefenaars telde. Zijn naam blijft in eere.

— Volgens brief van kapitein *Dekker*, voerende het [illegible] Henriette Louisa, van Ibraïla naar Schiedam, [illegible] hij op den 9. dezer met overgeworpen lading te Malta binnengeloopen, na sedert 25 December hevige stormen te hebben doorgestaan; het schip was echter in goeden staat, en was hij, na de [illegible] der lading als anderzins met [illegible] volk bewerkstelligd te hebben, den 14. dezer gereed [illegible] met de eerste gunstige gelegenheid de reis voort te zetten. — Nog rapporteert kapitein *Dekker*, dat meer dan 60 schepen, vóór of te gelijk met hem van den Donau vertrokken, te Malta onder averij lagen. — Den 1. Januarij had bij twee schepen gezien die door het volk verlaten waren, en den volgenden dag het schip Courier, van Northshields, onder noodvlag, in zinkenden staat verkeerende, welke bodem op hem aanhield, doch waaraan hij, uit hoofde van den vliegenden storm, geene hulp had kunnen verleenen; nadat het ongeveer een uur in zijne nabijheid was geweest, had hij het later niet meer gezien.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 23 *Jan.* 2.15 El; + AP. 9.10. Gew. 10 d.
Keulen, 22 » 9 v. 9½ d. (9 v. 5½ d. Rijnl.)
Gew. 5½ d. Rijnl.

Nederlandsche Letterkunde.

Waarde Vriend!

Ik wil de eerste maand van het nieuwe jaar niet laten voorbij gaan, zonder U mijne beste wenschen voor U en de Uwen hartlijk aan te bieden, onder dankbetuiging tevens voor de steeds zoo vriendelijke toezending Uwer Courant, welke beleefdheid ik zeker al eens gaarne, eenigermate ten minste, zou hebben beantwoord door de mededeeling wederkeerig van een of ander meldenswaardig nieuws voor Uw Dagblad, maar Gij kunt het U niet verbeelden, hoe weinig hier in onze kleine Gemeente omgaat, buiten den gewonen gang van het alledaagsche leven. Met moeite zelfs heb ik een klein Leesgezelschap tot stand gebragt, om toch iet of wat op de hoogte te blijven van wat er zoo al belangrijks uitkomt in het lieve Vaderland. Langs dien weg krijgen wij regelmatig de voornaamste Maandwerken ook te zien; maar nu juist met Nieuwjaar zal het er zwaar om houden, of men er wel langer van gediend zal believen, zóó akelig worden ze, over het algemeen, gevonden! en ik moet zeggen, ja, ze zijn naar en kunnen, zelfs de beste niet uitgezonderd, onmogelijk de proef doorstaan tegen de minste Ephemeriden van die soort in het Buitenland, om niet te spreken van de *Revue des deux mondes*, de *Revue britannique* enz. Het Jonge Holland laat in dat opzigt veel te wenschen overig, en het Oude Holland sterft zoo langzamerhand geheel en al weg, weshalve men toch wel tijdig op een of ander middel (*æquivalent*) bedacht zal mogen worden, teneinde het niet met geheel onze litterarische kritiek ga als met ons nationaal tooneel, dat in minder dan vijf en twintig jaar voor goed — en misschien wel voor altoos — ten gronde is gerigt. — Wij, stillen in den lande, worden dat méér gewaar, dan zij, die daar wonen aan en (om zoo te zeggen) op de spoorwegen, in een eeuwigdurend gegons en eene onverpoosde onrust, zoodanig, dat alle gelegenheid of tijd tot bedaard nadenken volkomen ontbreekt. — Intusschen zie ik met genoegen, nu en dan, in Uwe Courant, dat het Amsterdamsche Tooneelgezelschap te Utrecht zéér zijn best doet, om teeken van leven te blijven geven, ofschoon ook al weêr met vreemd goed, meest *Fransche* kost, waarvoor onze maag, op den duur, toch maar weinig geschikt is. Echter dáárover nog wel eens nader. — Voor den oogenblik heb ik wat anders. Weet dan, dat, op mijn voorstel, dezer dagen door den sekretaris van ons Leesgezelschap ontboden was het door mr. *van Hees* uit het Hoogduitsch van *Schäfer* vertaalde *Leven van Goethe*, waarover de advertentie Uwer Courant, op gezag van den heer *Schüller tot Peursum*, zooveel goeds had gezegd. Nu weet men wel, hoe weinig er op advertentie-aanbevelingen te rekenen valt, adres aan de Holloway-pillen en de Goldbergsche kettingen; maar hier maakt dit een groot verschil: vooreerst werd *Goethe's* leven niet slechts *te Utrecht* gedrukt en uitgegeven, maar ook vertaald en met eene Voorrede verrijkt door een hoogleeraar der Utrechtsche Hoogeschool, gelijk voorts ook nog door den bovenbedoelden heer *Schüller* — naar ik meen, een Lid van den Utrechtschen Raad — aanbevolen, en eindelijk, door de *Utrechtsche Courant* geadverteerd, alzoo reden genoeg, om, met mijne oude voorliefde voor Uwe goede stad, dat boek toch eens van nabij te willen zien, vooral dewijl het onderwerp mij, sedert jaren, de hoogste belangstelling inboezemde, en alles, wat *Göthe* betreft, mij tamelijk nauwkeurig is bekend. — Eerst heb ik nu het werk-zelf gelezen en daarna prof. *Opzoomer's* Voorrede; thans evenwel, nu ik U eene schrijven wilde, keer ik dat om, namelijk: eerst een woord over de Introduktie, en dan daarna ook nog wat over het Boek.

„Heeft (zegt Prof *O.*) onze tijd aan Verzenmakers geen gebrek, toch zijn wij aan Dichters arm." — Met ware liefde heb ik de taak op mij genomen, om *Göthe* bij onze landgenooten in te leiden; moge zijne Levensbeschrijving hen vormen en voorbereiden voor een ijverige studie van *Göthe's* werken: wij hebben er groote behoefte aan: onze poëzie moet er door verjongd, bezield worden. — Het wordt tijd, dat wij den blik keeren naar Duitschland en Engeland, om ons neêr te zetten aan de voeten van *Shakespeare* en *Göthe*, om van hen te leeren wat poëzie is."

Dat ziet er zoodoende met Nederland op het stuk van Poëzie al heel mager en schraal uit! Nog zullen we moeten leeren wat poëzie is, en het wordt tijd, dat we daartoe den blik naar *Shakespeare* en *Göthe* wenden! — Gaan wij evenwel eens goed na, wat er eigenlijk waars is aan dat schamper oordeel en aan dien magistralen raad, dan, geloof ik, zal de nevel wel eenigermate opklaren, en de hemel boven ons vaderland zich niet zoo geheel verstoken voordoen van de zon der poëzie.

Ter gelegenheid van het te Amsterdam, in de maand Oktober des verleden jaars, gevierde honderdjarige jubel over *Bilderdijks* geboorte heeft de heer *Da Costa*, gelijk gij weet, eene Rede uitgesproken, waarin, onder anderen, *Göthe* en *Shakespeare* met den dichter van den *Ondergang der Eerste Wareld* werd vergeleken op eene wijze, die luide getuigde, dat wel degelijk eens Nederlanders oog Brittanjes en Germanjes Reuzen naar verdienste weet gade te slaan en te meten; maar tevens ook, door de wijze van schatting der groote vernuften, blijk geeft, juist niet aan hunne voeten te moeten gaan neêrzitten, om van *hen* te leeren wat poëzie is.

Reeds voor ruim vijf-en-twintig jaren schetste ons de dichter *Da Costa Göthe* tegenover *Bilderdijk* aldus: „De wijdvermaarde Duitscher is, om zoo te zeggen, een Keizer op zijn wetenschaplijk, menschkundig, poëtiesch gebied; het is een verbazingwekkende *Karel de Vijfde*, die zoo vele malen een ander mensch is, als hij onderscheiden talen spreekt en over onderscheiden deelen van zijne wijd-uitgestrekte Rijken een verschillenden scepter voert. — *Bilderdijk* is, bij mindere schittering van rang en titel, een Stadhouder, die, op één-éénig bestemd en bestemmend middelpunt geplaatst, zamenstemming en éénheid overal werkt, overal inbrengt. Het devies van *Göthe* mogt zijn: „*Alheid*," dat is streven naar alomvatting; de leus van *Bilderdijk*, daarentegen: „*Eenheid*," dat is streven naar orde, naar harmony."

Een kwart-eeuw later heeft *Da Costa* dat thema in de bedoelde Feestrede, uitvoeriger ontwikkeld, voorgedragen in de overschoone parallel, welke gij uit zijne rijke verhandeling kent. [1])

„Ziet gy daar dien Duitschen tijdgenoot en wedergade van uwen *Bilderdijk*? dien Dichter en Denker, die door gestalte, gelaat, geheel zijn edel en statelijk voorkomen reeds indruk maakt en inneemt en overmag? Wie immer was meer dan *Johann Wolfgang Goethe* begunstigd door Natuur? de gunsteling van natuurgenooten? In zijne jeugd by een Apollo, in den manlijken ouderdom by een Jupitersbeeld vergeleken, beveelt hy aller bewondering en wint hij aller harten door koninklijke bevalligheid en koninklijk talent. Met een welbehagen als der eigene moeder die hem baarde, draagt heel het moederlijk Duitschland roem op hem. Landgenoot en vreemdeling, grooten en kleinen, brengen hem, van zijne eerste optreding tot op zijn afsterven in vier-en-tachtig-jarigen ouderdom, onafgebroken hulde toe. Waar hy binnentreedt, verwelkomt hem het handgeklap, en staat men voor hem op, als voor een Vorst. De Vorsten hechten om strijd hunne ridderkruisen en grootlinten om zijn hals en op zijn borst. Van den zijnen is hy de getitelde Staatsdienaar, de Raadsman, de Boezemvriend tot aan, tot in het graf. De mannen der Revolutie vergeven hem zijne monarchale en behoudende neigingen om den wille (schoon dan ook misschien niet daarom alléén!) van het verbazend genie, van geheel de persoonlijkheid van dat buitengewone sieraad van Duitschland en van geheel de eeuw, aan welke hy behoort. In hem ontmoeten, in hem omhelzen elkander de romantische en klassieke wereld, in hem verzoenen zich met elkander de Staatsman en de Dichter, zijn *Antonio* met zijn *Tasso*, — in hem verbroederen zich fantaiseerende poëzy en strenge natuurstudie — in hem bewijzen zich de Grieksche en Germaansche uitnemendheid van grondrichting en Japhetische afkomst één.

„Hoe steekt by dezen alom gevierden Duitscher de figuur

1) Voor den lezer, nemen wij het bedoelde overschoone stuk uit *Da Costa's* redevoering hierboven over.

De Redaktie.

van den ook by de zijnen vaak geïgnoreerden Nederlander af! Want wèl spreekt ook *dat* merkwaardig gelaat, *dat* beurtling smeltend en vlammend oog, *dat* hoog gewelfde voorhoofd, *die* krachtige en fijn gevormde hand, van niets dagelijksch of gering. En wèl zou, waren eenmaal in Duitschland zijn leven en zijne schriften bekend, die Nederlander met zijne Ossiaansche somberheid, met zijn ridderlijke neigingen, met zijn gedurig heimwee naar hoogere gewesten, een ruim zoo belangwekkende of (gelijk zy het gaarne noemen) tragische figuur worden geacht als hun eigen *Klopstock* of *Herder*, *Schiller* of *Goethe* zelf! Maar, voorzeker! by de eersten aanblik met een oog, dat aan *uitwendige* heerlijkheid hecht, trekt, naast den Frankfortschen en Weimarschen Hoofddichter, die der boorden van Amstel en Spaarne de opmerking ter nauwernood. De wereld heeft het hare lief: de zon van voorspoed, den glans der eere, de schittering van zilver en goud. En het is dien ouderwetschen Grijzaart dáár, zonder titel, zonder ridderteeken, by wijlen zonder brood, wel aan te zien, dat hy geen gunsteling, het zij van de wereld, het zij van zijn vaderland, het zij van het geen men de *Fortuin* noemt, is geweest.

»Toch gelijken zy op elkander, — die beide naar niet veel andere gelijkende mannen, — in velen; beide gelijkelijk gevormd voor de diepste en fijnste opvatting van het schoone en verhevene; — beide van aanleg, smaak, en opleiding, by uitnemendheid klassiek, — beide gelijkelijk ingewijd in de geheimen van natuur en kunst, — diep gaande en lang geoefende kenners van Schilder-, van Beeldhouwkunst, van Architectuur niet het minst, — beheerschers en herscheppers van de poëzy en van de taal elk van zijn volk, — beide van neiging en overtuiging (*Goethe* wellicht ruim zoo zeer nog als *Bilderdijk*) antirevolutionair en aristocratischgeziud, — geen van beide najagers of hoogschatters van volksgunst, in hunne hoedanigheid van Dichters allerminst! Maar by al die overeenkomsten in velen, wat óverwegend verschil, èn als dichters, èn als menschen, tusschen der rustigen ingezeten en hertogelijken minister van Weimar, en den balling, straks verstootling op eigen vaderlandschen grond om zijne trouw aan Nassau, en zijnen kamp tegen Revolutie en Ongeloof! — tusschen den Dichter van den méér dan voltooiden *Faust*, en dien van een onvoltooid gebleven *Eerste Wareld en haren Ondergang!* — tusschen den man, wien de *Natuur* alles, en den man voor wien alleen *Openbaring* en *Evangelie* troost en kracht in waarheid is geweest, — tusschen den bewonderaar en discipel van *Spinosa* den Jood, en den belijder en aanbidder van der Joden Koning, *Jesus Christus* van Nazareth! — Wat dichters, intusschen, wederom beide die *Johann Wolfgang Goethe* en deze *Willem Bilderdijk*! de een wellicht dieper, de ander verhevener van aanleg en gemoed, — de een meer Grieksch, de ander meer Oostersch van geest en van zucht, — de een meer Staats-, de ander meer Oorlogsman, — de een meer hoffelijk, de ander meer ridderlijk gevormd, — de een over de aarde zich bewegende met macht en kracht gelijk een leeuw, de ander als een arend zwevend over rots en gebergt. Beide groot, beide krachtvol, beide koninklijk!

»Wie van beiden, koning? — Europa, wanneer het eenmaal niet enkel Hoog- maar ook Nederduitsch zal hebben leeren lezen, oefene het kampgericht uit, en geve de uitspraak tusschen den Dichter van den *Floris den Vierde*, en dien van *den Koning in Thule*, — tusschen den Dichter van de *Assenede*, en dien van de *Bajadere*, — tusschen den Dichter van *Hermann* en *Dorothea* en dien van de *Ziekte der Geleerden*, — tusschen *Gretchen* en *Elpine*, tusschen *Segol* en *Faust!* in één woord tusschen het genie *Goethe* en het genie *Bilderdijk*. En dan — dan moge de kroon opgezet blijven aan den Leeuw uit Duitschland! ook alzoo hebben wy het pleit niet verloren, wanneer, berustende in de uitspraak, de Adelaar van Nederland zijne vlucht neemt naar de wolken des hemels, en al wat vleugelen heeft en heimwee naar een vaderland Daarboven, hem na!

Mij dunkt, waar men in een land over poëzie en over poëten zóó oordeelt en zóó spreekt, daar is, vooreerst voor dichterlijke armoê nog geen gevaar! en *Da Costa* heeft, mijns inziens, volkomen gelijk, wanneer hij, in diezelfde Redevoering, zegt: »ô Gij, tot welke rigting ook behoorende, of door welke drijfredenen bewogen, die in het uit den weg ruimen, in het doen verbleeken of verdwijnen van den eenen grooten geest voor of om den andere, *die door u gehuldigd wordt*, een onbehaaglijk behagen schept, ô, weet gy het niet, zoo laat het u met een weêrklank uit uwen *Shakespeare*-zelven betuigen: *daar is in die ruime wereld der groote geesten méér overvloed, dan waarvan in uwe bekrompen eenzijdigheid wordt gedroomd.*"

— There are more things in heaven and earth, than are dreamt of in your philosophy. —

In de Noot op die zinsnede komt *Da Costa* er rond voor uit: »dat hij daarbij het oog had op de Voorrede, waarmede onlangs Professor *Opzoomer* eene Nederduitsche overzetting van *Schäfers* Leven van *Goethe* inleidde bij het Nederlandsche publiek."

(*Wordt vervolgd.*)

DENEMARKEN

KOPPENHAGEN, 23 Januarij.

De *Faedrelandet* zegt, dat de Staatsraad gisteren het antwoord op de Duitsche nota heeft aangenomen. Dit antwoord behelst eene uitvoerige en krachtige verdediging van het regt van Denemarken op den verkoop der domeinen in de hertogdommen. Ten opzigte van de kwestie der konstitutie heeft de staatsraad verklaard, dat men zich aan de tegenwoordige staatkundige zoude houden.

SPANJE.

MADRID, 17 Januarij.

Om zich zoo mogelijk uit den benarden toestand te redden, en eenigermate te voldoen aan de eischen der natie is een ministerraad eergister nacht gehouden, waarin de bijeenroeping der Kortes op den 1. Mei is vastgesteld.

Bij het kon. besluit, waarbij dit den volke wordt bekend gemaakt, wordt gezegd, dat de ministers zooveel mogelijk hebben getracht de organisatie des lands, gelijk die bij de grondwet van 1845 was bepaald, en die in 1854 door de omwenteling was omvergeworpen, te herstellen. Daartoe hebben alle tot dusverre genomen besluiten gestrekt. Die restauratie kon echter niet zoo haastig geschieden, eerst moest de agitatie hersteld worden, en moesten de gemoederen tot rust en vertrouwen gebragt zijn. Daarom moest men ook in de zaak der verkiezingen met eene bedaardheid te werk gaan, die de ernst van de zaak vereischt.

Dat was eene noodzakelijkheid. Maar er was meer: de verkiezingwet vordert de medewerking der gemeente besturen. Deze werden in 1854 ontbonden, en sinds dien werden ze niet wettiglijk hersteld. Thans zijn ze nog slechts voorloopig aan 't bewind. Weldra zullen evenwel de nieuwe gemeentebesturen bestaan, vereenigd naar aanleiding van het Kon. besluit van 3 Dec. jl. Deze moeijelijkheid uit den weg geruimd zijnde, mag men eerst de staatkundige organisatie des rijks voltooijen. Thans kan men de verkiezingen weldra gerust doen plaats hebben, en men zal dan de laatste sporen doen wegvallen van eene omwenteling, die het land zooveel onheils heeft berokkend; maar ook daarom zullen de ministers na de bijeenkomst der Kortes moeten blijven werken aan het uitroeijen der omwentelings-spranken, om meer standvastigheid te geven aan den wettelijken toestand des lands. Als dan ook de Senaat is ingerigt, gelijk 't dat ligchaam past, dan zal het o. a. tijd worden met medewerking der beide Kamers, die plannen te verwezentlijken, die den luister van de godsdienst onzer vaderen en van de koninklijke kroon kunnen vermeerderen; dan zal men de gematigde vrijheid der natie moeten vestigen, die diskussie in 't leven roepen, die eene noodzakelijkheid is geworden en die de goede bedoelingen en het edel karakter der natie verhoogen; dan zal men zooveel mogelijk alle takken van openbaar bestuur verbeteren, en het onderwijs, den arbeid, de welvaart der mindere klassen trachten te verbeteren en te doen toenemen, om de onheilen te herstellen, die de omwentelings-tijdperken hebben gesticht.

Dit vrij veel beloovend stuk is geteekend door al de ministers. Het Kon. besluit, dat daarop volgt, bepaalt de opening der beide kamers op den 1. Mei.

Uit Barcelona heeft de regering berigten van nieuwe onlusten, die aldaar den 14. dezer hebben plaats gehad. Des morgens tusschen 7 en 8 ure vereenigden zich vele honderden werklieden op de *Plaza de la Constitucion* en schreeuwden om werk en brood. De wachten werden versterkt en het klooster *Sante-Monica* met militairen bezet. Intusschen namen de zamenrottingen meer en meer toe, en werden dreigend. De kapitein generaal *Zapatero* deed een geschrift aanplakken waarin hij de ontevredenen aanmaande, uit elkander te gaan, dewijl hij anders geweld zoude gebruiken. Op het plein *San Janne* was de menigte uit elkander gegaan, maar, des namiddags, om 3 ure, toen de depêche was afgezonden, duurden de wanorden op andere pleinen nog voort. Generaal *Zapatero* had uit de omliggende plaatsen versterking ontboden, om zich te handhaven. De gemeente-raad was bijeen en had bij eene proklamatie werk aan de arbeiders beloofd. In de stad heerschte intusschen bezorgdheid en angst.

MADRID, 20 Januarij.

De ratifikatie van het verdrag, waarbij de grenzen tusschen Spanje en Frankrijk worden bepaald, zal ter beslissing aan de Kortes onderworpen worden.

De benden van de gebroeders *Hierros* heeft zich bij de autoriteiten vervoegd, om van de uitgeschreven amnestie gebruik te maken. Deze bende bestaat geenzins uit staatkundige misdadigers, maar uit roovers, die tijden lang de wegen onveilig hebben gemaakt.

ITALIE.

TURIJN, 20 Januarij.

De Senaat heeft in zijn adres in antwoord van 's konings troonrede onder anderen het volgende gezegd: »Sire, Uwe soldaten, voorstanders van beschaving en vooruitgang, hebben de nationale vlag met nieuwe eer bedekt, en verdienen daarom uwen lof, de erkentelijkheid en de goedkeuring der natie. Standvastig in zijne edelmoedige oogmerken, sterk in zijne oude alliantiën en in zijne vriendschapsbetrekkingen, zal het goevernement van Uwe Maj. voortgaan de zegen der natie te verdienen, door met kracht en voorzigtigheid de belangen van Italië te behartigen, welke ook die van Europa zijn."

Na het wedervaren van het lid en den ondervoorzitter van den Senaat *Plezza* te Milaan, is het niet denkelijk, dat onze regering iemand derwaarts, zal zenden tot komplimentering van den Oostenr. Keizer.

Het geheele korps diplomatiek gaat echter van hier naar Nizza, om er der Russ. Keizerin-moeder zijne opwachting te maken.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 21 Januarij.

De berigten uit Milaan tot den 19 Januarij geven verslag van het verblijf der keizerlijke familie aldaar, die al het merkwaardige der stad bezigtigt, des avonds de schouwburgen bezoekt, en de manoeuvres der troepen bijgewoond heeft. Den 18. had er des avonds een glansrijk *Corso notturno* plaats gehad. Den 19. had in Monza een hofjagt plaats.

— 23 *Jan.* Met. 5 pCt. 82$^1/_2$; 4 pCt. 71$^1/_2$; Bank. 1024; Credit-Anst. 292; Noord-Bahn-Akt. 233$^1/_2$; O.-Fr.-Spoorw.-Akt. 243; Saltzb.-Sp.-Akt. 100$^3/_4$; Lomb. Ven. 126$^1/_2$; wiss. op Lond. 10,17; Goud 9.

TRIEST, Vrijdag 23 Januarij.

Wij hebben de volgende berigten uit Konstantinopel tot den 16 Januarij:

»De alhier aangekomen Lloyd-stoomboot brengt ons de tijding, dat de Engelsche vloot voor Bender-Buschir is aangekomen, en die haven aan de Perzische golf heeft bemagtigd, even als het eiland Karrak.

»De eind-Konferentiën over de redaktie van den firman tot oproeping van den Divan der Donauprinsdommen zijn gesloten. Een korps van 1000 man Turken zal de Donau-provincien bezetten. De vroegere vijf kategoriën zullen worden behouden.

»Te Konstantinopel was een Cirkassisch opperhoofd aangekomen met eene officiële zending."

FRANKFORT, 20 Januarij.

Het dagblad de *Bund* berigt, dat de heer *Kern*, die voor de tweede maal met eene zending naar Parijs is vertrokken, benoemd is tot gezant van Zwitserland aan het hof der Tuilerien, en dat hij belast is, om de belangen van zijn vaderland bij de konferentie te verdedigen, die welhaast zal bijeengeroepen worden.

ENGELAND.

LONDEN, 22 Januarij.

Eene talrijke *meeting* heeft gister alhier plaats gehad, om besluiten te nemen tot aandrang der opheffing van de inkomsten-belasting. Behalve een aantal leden van het Parlement woonden onderscheiden deputatiën van de groote handelsteden de vergadering bij. Er is aangenomen, dat de verhooging, door den oorlog op deze belasting gebragt, natuurlijk dadelijk moest vervallen, terwijl de geheele wijze van begrooting van de belasting en de toepassing zoozeer inkwisitoriaal, zoo onbillijk en zoo in strijd is met de gevoelens der Engelsche natie, dat ze een geheele wijziging dient te ondergaan, of volkomen als belasting moet wegvallen. In onderscheiden steden zijn er weder volksvergaderingen gehouden, dezelfde strekking hebben. — Hoe onjuist de berekening is, blijkt o. a. uit de toezending van eene som van *f* 2500,— door een belastingschuldige, die te laag was geschat. Deze som bewijst, dat de schatters zich bij dezen slechts met de berekening zijner inkomsten *f* 36,000 's jaars hadden vergist.

In 't geheel bragt de inkomsten-belasting in 1855 op 180 millioen gulden, en in Londen alleen 10 millioen.

Voor het liefdadigheidsgesticht ter eere van miss *Nightingale* op te rigten is reeds *f* 500,000 ingeschreven.

Te Cork wil men een monument oprigten ter eere van pater *Matthew*, den matigheids-apostel.

Er zijn berigten uit Peru van den 4. Dec., die belangrijk zijn ten opzigte van de aldaar plaats gehad hebbende onlusten. Het Engelsche oorlogschip la Tribune was dien dag te Calao aangekomen, met het berigt, dat het te Arica, eene haven ten zuiden van Peru, was teruggehouden, ten gevolge van een in Peru uitgebroken opstand. De vloot der opstandelingen, onder bevel van den generaal *Vivanco*, had zich toen van die stad meester gemaakt, na een gevecht, waarin 20 personen gedood en 35 gekwetst zijn geworden. Vele inwoners waren aan boord van la Tribune gevlugt. De oorzaak van dezen opstand is de volgende: Het Kongres van Peru, te Lima vergaderd, had eene konstitutie aangenomen, waarbij de R. kerk in hare voorregten was bekort. Ten gevolge van die aanneming werd te Arequipa, in het zuiden van Peru, een opstand bewerkt, aan welks

hoofd zich de generaal *Vivanco* plaatste. Twee Peruaansche oorlogs vaartuigen, een stoomfregat van 40 stukken en een kleiner schip, voegden zich bij de opstandelingen, en het is met behulp van deze schepen, dat de opstandelingen zich van de stad Arica hebben meester gemaakt. Het is te bejammeren, dat die schoone streken bij voortduring door burgeroorlog worden geteisterd.

LONDEN, Vrijdag 23 Januarij.

De *Globe* is van oordeel, dat aan de vele geruchten, die betreffende eene kabinetswijziging in omloop zijn, geen onvoorwaardelijk geloof behoort te worden gehecht.

De *Morning-Post* zegt gemagtigd te zijn te berigten, dat het door Perzië uitgevaardigde manifest zeer oorlogzuchtig luidt. Men gelooft, dat het bezetten van Karrack en Bushire slechts als het begin van het einde is te beschouwen. Hetzelfde blad logenstraft het berigt dat Chamberlayne Kabul zou zijn binnengerukt.

De Britsche vloot van de Perziesche expeditie heeft zich van het fort Bushire en het eiland Karrak meester gemaakt.

Het mail-stoomschip, dat van Kalkutta te Suez is gearriveerd, heeft berigten medegebragt van Hong-Kong van den 16 December.

De Chinesche goeverneur *Yeh*, door de Mandarijnen en het volk gesteund, blijft halstarrig wêerstand bieden. — De Fransche zeemagt heeft het Folly-fort verwoest.

De Chinezen hebben de faktorijen in brand gestoken en verwoest. De Hongs, Oriental, Agra en de Merkantile Banks staan in vlammen, zonder dat er kans is om de gebouwen te beveiligen.

Men zegt, dat de stad Kanton niet langer zal gespaard worden, en dat de vloot reeds begonnen is de stad met bommen en kongreviesche vuurpijlen te beschieten.

Uit de bank van Engeland zijn gisteren weder £ 25,000 genomen tot afbetaling van zilver-inkoopen op het vaste land.

— 23 *Jan.* Gec. $93\frac{5}{8}$; Sp. 3 pCt. $41\frac{3}{4}$; $1\frac{1}{4}$ pCt. $23\frac{5}{8}$; Rusl. 5 pCt. $107\frac{1}{2}$; $4\frac{1}{2}$ pCt. 96; Holl. 4 pCt. $98\frac{1}{4}$; $2\frac{1}{2}$ pCt. $64\frac{3}{4}$; Sard. 5 pCt. $89\frac{1}{2}$.

FRANKRIJK.

PARIJS, 23 Januarij.

In de overtuiging, dat de zaak van Neufchatel stellig zal worden geschikt, merkt men intusschen dezer dage op, dat, terwijl voor kort in Zwitserland de tevredenheid zeer algemeen was met de schikkingsvoorstellen, thans van daar berigten komen, die de vrees uitdrukken, dat men welligt niet zoo onvoorwaardelijk zal bekomen, wat men wachtte. Gegronde ongerustheid kan men echter omtrent de eindregeling niet hebben. — Van de gebannen Zwitsers zijn er reeds enkelen te Parijs aangekomen.

Tusschen Sardinië en Rusland is de verstandhouding zeer vriendschappelijk, maar ook tusschen de hoven van Turijn en Parijs heerscht bijzonder goede verstandhouding, ofschoon men hier minder tevreden is over de wijze, waarop in den Sard. senaat is gesproken over de deelneming van Piëmont aan den Oosterschen oorlog, en de weinige vruchten, die het daarvan getrokken heeft.

Omtrent *Verger* zegt men, dat hij alle uitstel zoekt, en daarom de volle 10 dagen neemt, die de wet hem geeft, om de middelen van kassatie in te dienen. *Verger* is in de laatste dagen kalmer, maar ook meer ter neêrgeslagen. Hij wilde zich een zeker voetstuk maken, al was het dat van het schandaal, en daardoor dacht hij op de menigte te werken. Van lieverlede heeft men hem echter overtuigd, dat het volk hem verafschuwt. Toch heeft *Verger* nog gister aan zijn advokaat voor het hof van kassatie, den heer *Morin* geschreven, dat „als het vonnis niet gekasseerd werd, de geregtigheid van de aarde zou blijken te zijn gebannen. Dan zou het gewin zijn te sterven, een gewin voor hem zelf en zijne vijanden." Hij heeft thans, nu hem door meerdere vrijheid weder de mogelijkheid is gegeven te schrijven, gewenscht niet meer te worden gehinderd door allerlei bezoeken. Een paar liefdadigheids zusters heeft hij dan ook heden niet toegelaten. Een onderscheid heeft hij gemaakt met een bisschop van *Meaux*, die heden had doen vragen, of hij hem ontvangen wilde. Intusschen heeft hij zich tegen dezen ten slotte weder in al zijn drift betoond. *Verger* ontving de bisschop in den beginne met groote belangstelling, en onderhield zich lang met hem; hij verzocht hem, bij den keizer zijn verzoek om genade te ondersteunen. De bisschop verklaarde hem, dat hij dit niet konde doen. *Verger* geraakte daardoor in woede, greep hem om den hals en schudde hem heen en weder. De wachters, meenende, dat hij den bisschop wilde worgen, sprongen toe, om dezen te bevrijden.

— 23 *Jan.* $4\frac{1}{2}$ pCt. 94,50; 3 pCt. 68,10; Fr. Oost. Spoorw. 767.

Het Degelijk, Fraai en Goedkoop TIJDSCHRIFT VOOR KINDEREN,

GETITELD:

MOEDERS SCHOOT.

Godsdienstige en Zedelijke Verhalen en Versjes,

heeft thans gedurende ruim TWAALF JAREN zijn roem gehandhaafd; in honderde huisgezinnen werd het met graagte ontvangen en gelezen, terwijl Redactie en Uitgever op den ingeslagen weg zullen voortgaan, waartoe zij in hunne pogingen worden bijgestaan door de MEEST TALENTVOLLE KINDERSCHRIJVERS van ons Vaderland, die op nieuw hunne medewerking willen verleenen.

Maandelijks verschijnt een Nommer, om de andere maand met een plaatje. De prijs per jaargang, twee nette boekdeeltjes uitmakende, is slechts

f 1,50.

NB. Het eerste Nommer van 1857 is in alle Boekwinkels ter inzage voorhanden.

⁂ Bevallen van een *ZOON*, Vrouwe E. H. VERNÈDE—REVERS.

Utrecht, 23 Januarij 1857.

⁂ Heden overleed tot onze diepe droefheid, in den jeugdigen leeftijd van 21 jaren, onze hartelijk geliefde oudste Dochter ELISABETH JACOBA SIBYLLA, na eene ongesteldheid van slechts drie dagen.

Utrecht, 21 Jan. 1857.
C. W. VAN VOORST VAN BEEST
M. E. M. VAN VOORST VAN BEEST geb. RUYS.

Door sterfgeval

⁂ biedt zich in een voor den Handel gunstig gelegen stadje van Zuid-Holland de gelegenheid aan tot overneming eener welbeklante en solide AFFAIRE in IJZERWAREN, welk een ruim bestaan oplevert en voor verdere uitbreiding vatbaar is. Het Huis, waarin de zaak gedreven wordt, **te huur** of **te koop.** Te bevragen bij den Griffier Mr. P. R. VAN DEN BERG, te Vianen. Brieven franco.

TE HUUR GEVRAAGD:

⁂ Drie BOVEN- of BENEDENKAMERS, met of zonder vrijen opgang, geschikt tot het houden van een Kantoor. Opgaaf van huurprijs en grootte, met *geteekende* brieven ten kantore van den Heer Notaris DE GRAAF, onder lett. O. L. K.

⁂ Men vraagt tegen 1° Mei aanstaande:

voor eene Jufvrouw van middelbaren leeftijd, eene gedeeltelijk Gemeubleerde of Ongemeubleerde KAMER met Alcove of klein Kamertje. Adres franco onder lett. M. E. bij den Boekhandelaar K. W. PICKHARDT, te 's Gravenhage.

⁂ Den 1. Februarij zal verschijnen, de 1e en 2e aflevering van den Tweeden Jaargang der Nieuwe Serie van:

PANTHEON.

Tijdschrift ter verspreiding van **nuttige kennis**, onder redactie van Mr. W. R. BOER, D. GROTHE, Dr. J. W. GUNNING en Mr. O. VAN REES.

De inhoud dier afleveringen zal o. a. uit de volgende opstellen bestaan:

De Landverhuizing in de 19e eeuw, door Mr. *O. van Rees.* — De oudste toestand der Aarde, door *D. Grothe.* — De doorgraving der Landengte van Suëz, door *d. B.* (met eene kaart). — Het Weldadigheidscongres te Brussel, door *Dr. J. W. Gunning.* — De Maatschappij van Weldadigheid, door Mr. *W. R. Boer.* — De Landengte van Panama, door *D. Grothe.*

Het tijdschrift wordt in maandelijksche afleveringen uitgegeven van vier vellen druks, die, waar de text dit vereischt, met afbeeldingen en kaarten opgeluisterd worden. Iedere aflevering is 4 vellen groot en kost slechts 50 cent.

WILLEM THIEME.

Marktberigten.

Amersfoort, 23 Januarij. Tarwe van *f* 9,25 tot *f* 10,50; Rogge van *f* 6,00 tot *f* 6,75; Boekweit van *f* 6,75 tot *f* 7,50 het mud. Aardappelen van *f* 1,20 tot *f* 1,40 het mud. Boter van *f* 1,00 tot *f* 1,10 het N. pond.

Amsterdam, 23 Januarij. Tarwe zonder handel. Van Rogge verk.; 117 ℔ Petersb. 215. — Garst lager afgegeven; 101 ℔ Vries w. *f* 173.

Dordrecht, 22 Januarij. Granen. De aanvoor van Zeeuwsche, Vlaamsche en Overmaassche Tarwe was heden te groot voor de behoefte en was tot 40 c. lager, voors de afwijkende soorten, moeijelijk te verkoopen. Zomer tarwe meerder ter markt en mede 20 c. lager afgegeven Mooije Zeeuwsche, Vl. en Overm. *f* 10,30 à *f* 10,60 Blaauwe en geringe *f* 8,20 à *f* 9,20, en Zomertarwe *f* 8 à *f* 9,50. Rogge. Zeeuwsche, Vlaamsche en Overm. bij kleinen aanvoer lusteloes, om dezelve te plaatsen moesten de houders eene verlaging van 30 c. inwilligen. Zeeuwsche, Vl. en Overm. *f* 6,20 à *f* 6,70. Gerst minder ter markt. Winter in de blanke soorten prijshoudend. Zomer traag en 10 c. lager. Flakk. en Overm. Winter *f* 5,80 à *f* 6,20, en dito Zomer *f* 5,30 à *f* 5,60. Spelt weinig aangevoerd en was van *f* 3,20 à tot *f* 3,80 grif te verkopen. Haver vond bij matigen Inlandschen aanvoer tot genoteerde prijzen genegene koopers. Zeeuwsche en Inlandsche Voeder *f* 2,60 à *f* 3, en Dikke dito *f* 3,50 à *f* 4. Boekweit in het water niet ter veil, van den zolder door benoodigden duur betaald, als: op 70 Ned. ℔ Bossche à *f* 240.

Schiedam, 23 Januarij. Moutwijn per Ned. vat zonder fust *f* 18,50; Jenever d. *f* 24,00; Amsterd. proef *f* 25,25 zonder de belasting.

Arnhem, 23 Januarij. Nieuwe Weit van *f* 9,40 tot *f* 13,30; Rogge van *f* 6,40 tot *f* 7,00; Boekweit van *f* 6,90 tot *f* 7,25; Maïs van *f* 7,50 tot *f* 7,60; Garst van *f* 6.00 tot *f* 6,25; Vriesche haver van *f* 4,25 tot *f* 4,75; Voerhaver van *f* 3,00 tot *f* 3,50; Wikken van *f* 6,00 tot *f* 6,75; Paardeboonen van *f* 7,00 tot *f* 7,25; Groene Erwten van *f* 8,10 tot *f* 8,25; Geele Erwten van *f* 8,00 tot *f* 8,10. Aardappelen van *f* 1,60 tot *f* 1,90 het Ned. mud. Appelen van *f* 5,00 tot *f* 5,25. Boter van *f* 1,00 tot *f* 1,06 het Ned. pond.

231. Staats-Loterij.

Vijfde klasse. 4e Lijst.

No. 3430 en 3684 ieder *f* 1000.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenturg.*)

Jan.	Uren.	Wind- rigt.	Wind- kr.	Barom. bij 0	Ther. F.	Afwijk. d temp.	Vochtigh	Gev regen	*Aanmerkingen.*
			N. ℔						
23	2	wzw.	13.0	741.92	42.1	+ 5.2	0.81	0	Zw. bewolkt.
	10	zzw.	5.0	40.65	36.1	+ 3.4	92	0.6	Idem.
24	8	z.	7.0	39.61	33.4	+ 1.3	93	0	Ligt bewolkt.

AMSTERDAM 23 Januarij 1857.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld . . .	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$63\frac{9}{16}$		
dito dito	3	„	$75\frac{3}{4}$	$75\frac{13}{16}$	
dito dito	4	„	$94\frac{13}{16}$	$94\frac{7}{8}$	
Handelmaatschappij .	$4\frac{1}{2}$	„	135	136	
Oost-Indische Leening	4	„	$94\frac{3}{8}$		
RUSLAND.					
Oblig. bij *Hope en Co.*	5	„	$104\frac{3}{8}$	$104\frac{1}{2}$	$104\frac{3}{8}$
Obligat. 1828 & 1829	5	„	$103\frac{1}{8}$		
Cert. bij *Stieglitz* . .	5	„	$84\frac{1}{4}$		
„ „ 1854.	5	„	$94\frac{1}{4}$		
„ „ 1855.	5	„	$95\frac{15}{16}$	96	
dito Adm. te Lond.	$4\frac{1}{2}$	„	$93\frac{7}{8}$	94	
POLEN.					
Aand. 1835, fl. 500			151		
Obligatien.	4	pCt.	$77\frac{5}{8}$		
SPANJE.					
Obligatien	$1\frac{1}{4}$	pCt.	$23\frac{3}{8}$	$23\frac{7}{16}$	
dito	3	„	$40\frac{3}{8}$		
Binnenl. Schuld . . .	3	„	$36\frac{13}{16}$	37	$36\frac{13}{16}$
OOSTENRIJK.					
Oblig. bij *Goll en Co.*	5	pCt.	$62\frac{1}{4}$		
Oblig. Metalliek	5	„	$74\frac{1}{16}$	$74\frac{3}{16}$	$73\frac{3}{16}$
Oblig. N.	5	„	$84\frac{15}{16}$	$85\frac{1}{8}$	$85\frac{1}{8}$
dito dito Nat.	5	„	$75\frac{3}{4}$	$75\frac{7}{8}$	$75\frac{7}{8}$
dito dito	$2\frac{1}{2}$	„	$38\frac{1}{2}$		
BELGIE.					
Cert. Bk. bij *Rothschild*	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$52\frac{3}{16}$		
BRAZILIE.					
Geldl. 1824, £ 100 . .	5	pCt.	$97\frac{3}{8}$		
„ 1824, £ 200 . .	5	„	97		
PORTUGAL.					
Obligatien	3	pCt.	$44\frac{1}{4}$	$44\frac{3}{16}$	$44\frac{5}{16}$
AMERIKA.					
Peru, Geldleening 1853	$4\frac{1}{2}$	pCt.	75		
Venez. Oblig. 6 pCt., nu	$4\frac{1}{4}$	„	$33\frac{3}{4}$	$33\frac{13}{16}$	
Grenada, Oblig. . . .	$3\frac{1}{4}$	„	$21\frac{5}{16}$	$21\frac{3}{8}$	
Mexiko, Obl. 1853 £ 100	3	„	$20\frac{7}{8}$	$20\frac{15}{16}$	
Noord-Amerik. Am. Bank-act.			$1\frac{1}{8}$		

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.